

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І ЙОГО МІСЦЕ В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Київський національний торговельно-економічний університет

Анотація: у роботі досліджено забезпечення обліковою інформацією користувачів, як основна мета бухгалтерського обліку.

Ключові слова: бухгалтерський облік; облікова інформація; фінансовий стан суб'єкта господарювання; ринкова економіка; користувачі інформацією.

ACCOUNTING AND ITS PLACE IN THE MARKET ECONOMY

Abstract: The paper investigates the provision of accounting information to users as the main purpose of accounting.

Keywords: accounting; accounting information; the financial condition of the entity; market economy; users information.

Бухгалтерський облік на підприємстві є основним джерелом інформації. Бухгалтерський облік визначається як система, орієнтована на збір, обробку, реєстрацію, зберігання та передачі інформації про фінансовий стан підприємства та його фінансові результати зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття управлінських рішень. На підставі даних бухгалтерського обліку здійснюється аналіз, контроль та приймаються управлінські рішення. Саме тому, ефективна система бухгалтерського обліку сприяє підвищенню адекватності прийнятих управлінських рішень.

Метою бухгалтерського обліку в ринковій економіці є забезпечення інформацією широкого кола її користувачів, як внутрішніх (менеджерів, власників, працівників підприємства, профсоюзів тощо), так і зовнішніх (інвесторів, кредиторів, державних органів, контрагентів тощо) [1, ст.62]. Кожна група користувачів реалізує через бухгалтерську інформацію свої особливі потреби (таблиця 1.)

Таблиця 1

Інформаційні потреби основних користувачів даних бухгалтерського обліку

№ з/п	Користувачі інформації	Потреби
1	2	3
Внутрішні		
1	Власники	Фінансовий стан підприємства та фінансові результати його діяльності з метою прийняття тактичних та стратегічних управлінських рішень
2	Керівники, менеджери	Інформація, що відповідає функціям та запитам конкретного керівника (менеджера) для оперативного реагування на зміни внутрішнього та зовнішнього середовища
3	Профсоюзи	Інформація щодо умов праці
4	Працівники підприємства	Інформація, що стосується задач конкретного працівника для виконання обов'язків
Зовнішні		
1	Інвестори та потенційні інвестори	Прибутковість підприємства
2	Кредитори та позичальники	Здатність підприємства своєчасно погашати борги
3	Державні органи	Інформація щодо обсягів діяльності підприємства, рівня оплати праці, оподаткування тощо.
4	Покупці	Здатність підприємства своєчасно виконати замовлення

Джерело: розроблено автором на основі [1, ст.63-64].

Таким чином, ключова роль бухгалтерського обліку в ринковій економіці полягає у тому, що він є основним джерелом інформації про підприємства для широкого кола користувачів такої інформації; саме на підставі даних бухгалтерського обліку приймаються управлінські рішення [2].

Функціями бухгалтерського обліку є: забезпечення збереження майна, визначення фінансових результатів, контрольна, аналітична, інформаційна, облікова, зворотного зв'язку (рис. 1).

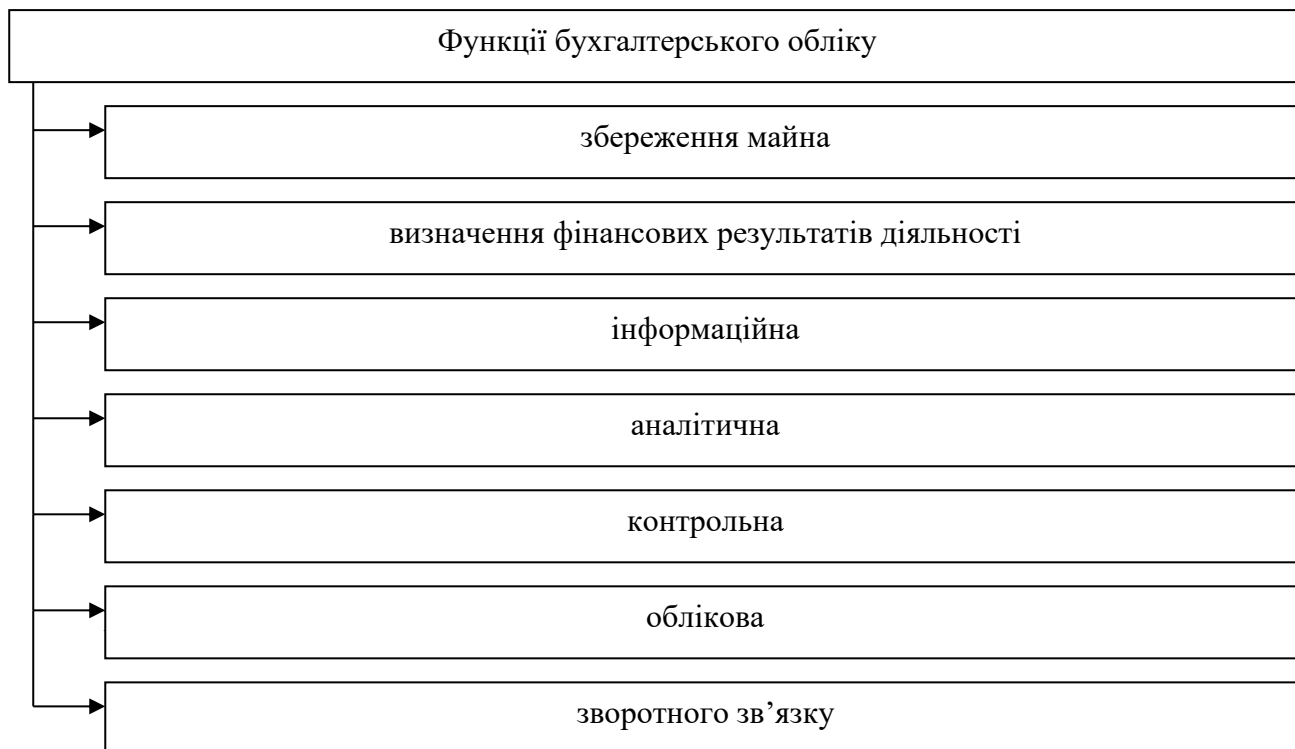


Рис. 1. Функції бухгалтерського обліку

Джерело: розроблено автором на основі [3, ст.53-54].

Функція забезпечення збереження майна полягає у тому, що метод бухгалтерського обліку дозволяє контролювати стан та наявність майна підприємства. Функція визначення фінансових результатів передбачає формування даних про доходи та витрати підприємства на рахунках бухгалтерського обліку, та розрахунку прибутку або збитку. Інформаційна функція полягає у тому, що бухгалтерський облік на підприємстві є основним джерелом інформації для широкого кола її користувачів. Аналітична функція реалізується шляхом застосування даних бухгалтерського обліку для аналізу при прийнятті управлінських рішень. Контрольна функція передбачає встановлення законності, доцільності та правильності виконаних господарських операцій на підприємстві. Облікова функція полягає у систематичній реєстрації фактів господарського життя, що дозволяє накопичувати та зберігати інформацію про діяльність підприємства. Функція зворотного зв'язку відображає зворотній зв'язок у господарській діяльності підприємства та хід виконання управлінських рішень. функціонування економіки, збільшення рівня ризикованості прийняття рішень, прискорення обробки і подання облікової інформації потребують трансформації методології обліку на основі системного підходу [4, ст.125].

Таким чином, бухгалтерський облік є складовою системи управління підприємством. Роль бухгалтерського обліку в ринковій економіці визначається тим, що бухгалтерський є основним джерелом інформації про фінансовий стан підприємства та фінансові результати його діяльності для широкого кола користувачів для прийняття управлінських рішень, а також є складовою системи управління підприємством.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Чайка О.В., Тищенко Ю.О.,Кізіченко В.О. Інформаційна роль бухгалтерського обліку. *Вісник СНТ ННІ бізнесу і менеджменту*. 2020. № 21. с.62-64.
2. Любар О.О., Вацілова Н. В., Домбровська В.В. Бухгалтерський облік як основне джерело інформації при прийнятті управлінських рішень. *Економіка та суспільство*. 2020. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/39/38>.

3. Мельниченко І.В. Функції, методи та принципи бухгалтерського обліку в посиленні економічної безпеки підприємства. *Облік і фінанси*. 2017. № 2 (76). с. 50-55.
4. Ясишена В.В. Удосконалення окремих питань щодо методології бухгалтерського обліку. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналіз*. 2020. № 1 (45). С.124-130.
5. Кузуб М.В. Інструменти стандартизації фінансових даних. URL: <https://knute.edu.ua/file/MTc=/c902b121ed3493620cf96cfa0c166fca.pdf>.
6. Лецій Л.А., Кузуб М.В., «Оцінка впливу інфляції на показники фінансової звітності», Міжнародна науково-практична конференція «Глобалізаційні виклики розвитку національних економік», присвяченої 70- річчю КНТЕУ. 19-21 жовтня 2016 р., м. Київ. URL: <https://knute.edu.ua/file/NzM1OQ==/bbd395069fa67e97d7a68f2c897d9a6a.pdf>.
7. Репецька О.С. Кузуб М.В. Проблеми обліку електронних грошей. Інтернет-конференції ХНУМГ ім. ОМ Бекетова, 2019. URL: <https://ojs.kname.edu.ua/index.php/area/article/view/2319>.
8. Кузуб М. В. Теоретичні засади оцінки готової продукції тваринництва. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/teoretichni-zasadiotsinki-gotovoyi-produktsiyi-tvarinnitstva/viewer>.

Кузуб Михайло Віталійович, старший викладач кафедри обліку та оподаткування, Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ, e-mail: m.kuzub@knute.edu.ua, <https://orcid.org/0000-0001-6222-4892>.

Молодан Олександра Дмитрівна, здобувач вищої освіти (бакалавр), Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ, e-mail: o_molodan_frhtb_18_4_b_d@knute.edu.ua.

Kuzub Mykhailo Vitaliyovych, Senior Lecturer, Department of Accounting and Taxation, Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv, e-mail: m.kuzub@knute.edu.ua, <https://orcid.org/0000-0001-6222-4892>.

Molodan Oleksandra Dmytryvna, graduate (bachelor), Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv, e-mail: o_molodan_frhtb_18_4_b_d@knute.edu.ua.